

Predkladacia správa

Vláda Slovenskej republiky schválila na svojom rokovaní dňa 13. septembra 2017 materiál „Konceptia oddĺženia zdravotníckych zariadení“ (ďalej len „Konceptia“), ktorého cieľom bolo riešiť finančnú situáciu nemocníc vo vzťahu k ich veriteľom v oblasti existujúceho stavu záväzkov po lehote ich splatnosti, ako aj realizáciu opatrení na úrovni nemocníc s cieľom zamedzovať ich ďalšiemu zadlžovaniu sa. S Konceptiou vyslovila dňa 30. novembra 2017 súhlas Národná rada Slovenskej republiky, ktorá taktiež vyslovila súhlas s použitím štátnych finančných aktív v objeme 585 mil. eur.

Princípom oddĺženia zdravotníckych zariadení boli rovnaký prístup, dobrovoľnosť, transparentnosť, podmienenosť a obmedzené finančné zdroje. Z jednotlivých princípov koncepcie však vzišli viaceré riziká, ktoré mali za dôsledok, že aj po ukončení procesu oddĺženia zdravotníckeho zariadenia naďalej evidujú záväzky voči veriteľom, ktorí sa nezapojili do oddĺženia.

Vzhľadom na skutočnosti a závery z oddĺženia zdravotníckych zariadení v období rokov 2017 až 2019 Ministerstvo zdravotníctva SR v období roka 2020 predložilo vláde SR na schválenie materiál „Návrh finančnej stabilizácie zdravotníckych zariadení“, ktorého cieľom bola eliminácia rizika ohrozenia činnosti zdravotníckych zariadení, v dôsledku veriteľmi uplatnených nárokov bez možnosti aktívnej procesnej obrany v rámci súdnych konaní alebo v rámci exekučných konaní, ktoré sa ako dôsledok výsledku oddĺženia zdravotníckych zariadení v období rokov 2017 až 2019 takisto materializoval. V zmysle uvedeného bol uznesením vlády SR č. 757 z 2. decembra 2020 schválený materiál Návrh finančnej stabilizácie zdravotníckych zariadení (ďalej aj ako „Finančná stabilizácia“), ktorá obdobne ako predchádzajúce oddĺženie v období rokov 2017 až 2019 vytvárala transparentný mechanizmus na princípe prístupu veriteľov za rovnakých podmienok pre všetkých, avšak takisto identicky vyžadovala aktívnu participáciu veriteľov, t. j. aktívne konanie veriteľov realizovať právne úkony a prijať podmienky finančnej stabilizácie.

Vzhľadom na výsledok oddĺženia zdravotníckych zariadení v rámci procesu Finančnej stabilizácie, ktorej východiská boli, obdobne ako v prípade realizácie oddĺženia zdravotníckych zariadení v období rokov 2017 až 2019, dobrovoľnosť, transparentnosť a obmedzené finančné zdroje došlo aj v prípade realizácie Finančnej stabilizácie k materializovaniu rizík, ktoré boli v dôsledku identicky nastavených východiskových podmienok oddĺženia stanovené, a to najmä aktívne konanie veriteľov, pri ktorých finančná stabilizácia vyžadovala aktívne konanie smerujúce k uzatvoreniu právnych úkonov. Takisto aj v prípade Finančnej stabilizácie došlo k absolútnej materializácii rizika vyplývajúceho zo samotného modelu oddĺženia, ktorý požadoval vzdanie sa príslušenstva pohľadávok a diskontu z istiny, kedy bolo dôvodné už v čase schvaľovania Finančnej stabilizácie a na základe výsledkov Konceptie očakávať, že časť subjektov, ktoré skúpili pohľadávky za účelom ich kapitalizácie, by sa účasťou v takto nastavenom modeli oddĺženia zdravotníckych zariadení vedome vystavili finančnej strate v rozpore s predmetom svojej činnosti. Preto tak ako Konceptia v období rokov 2017 – 2019 ani Finančná stabilizácia neodstránila samotné dôvody zadlžovania zdravotníckych zariadení, ani nevyriešila ich zadlženie, ktoré bolo jej cieľom.

Z dôvodu dlhodobého pretrvávajúcej negatívnej situácie v úhradách splatných záväzkov zo strany zdravotníckych zariadení voči súkromným dodávateľom bolo voči Slovenskej

republike iniciované konanie na úrovni Európskej únie do štádia infringementu prostredníctvom formálneho oznámenia, ktorým Európska komisia vytýkala priemerné oneskorenie platieb v zdravotníctve v dĺžke 397 dní a celkovú výšku dlhu voči súkromným dodávateľom oscilujúcu na úrovni 396 mil. eur. Napriek skutočnosti, že Slovenská republika reagovala na predmetné odôvodnenie poukázaním na hlavné príčiny zadlženosti zdravotníckych zariadení, ani v rámci dialógu medzi Slovenskou republikou a Európskou komisiou nedošlo k odstráneniu negatívneho stavu prostredníctvom realizácie Finančnej stabilizácie zdravotníckych zariadení ako bolo uvedené vyššie. Z uvedených dôvodov existuje naďalej aj po ukončení procesu Finančnej stabilizácie riziko pokračovania v konaní voči Slovenskej republike, ktoré môže mať za následok aj „posunutie“ konania do štádia súdneho konania. Uvedené konanie má právny základ v nesprávnom uplatňovaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7 EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách.

Rezort zdravotníctva uvádza, že z uznesením vlády SR č. 757 zo dňa 2. decembra 2020 schválenej sumy 575 mil. eur štátnych finančných aktív nebolo ku dňu predloženia tohto materiálu použitých 258,2 mil. eur, a to z dôvodu, že vo vzťahu k dodávateľom zdravotníckych zariadení bola v júni 2022 na základe reálne uzatvorených dohôd zo štátnych finančných aktív uhradená suma 118,2 mil. eur a Sociálnej poisťovni bola uhradená suma vo výške 198,6 mil. eur. Celkovo tak bola doteraz uhradená suma vo výške 316,8 mil. eur (z celkovej schválenej sumy 575 mil. eur).

Ministerstvo zdravotníctva SR v tejto súvislosti navrhuje zaplatenie najrizikovejších záväzkov s využitím nevyčerpaných štátnych finančných aktív schválených uznesením vlády SR č. 757 zo dňa 2. decembra 2020 do výšky 258,2 mil. eur, a to v zmysle Návrhu následnej finančnej stabilizácie zdravotníckych zariadení.